

Književnost.

Nadrobni učni načrt za pouk v realijah na ljudskih šolah postojinskega okraja, izdelan v okrajni učiteljski konferenciji. Potrjen z odlokom visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 3. mal. srpana 1893, št. 1919 ex 1890. Izdal in založil c. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dné 9. kimovca 1893 št. 680.

Tako je naslov lični knjigi, kojo je učiteljstvo postojinskega okraja gotovo z veseljem pozdravilo. Okrajni šolski svet postojinski bodi pa vzgled drugim okrajnim šolskim svetom, da se tudi jednacega dela lotijo, kajti nadrobni učni načrti so za pouk zelo velike važnosti. V imenovani knjižici beremo na prvi strani „pregled števila tedenskih ur za realije“, potem pride pa na vrsto nadrobni učni načrt za vsako kategorijo šol v okraji.

Cerkveno leto, t. j. njegovi sveti časi in dnevi. Spisal profesor Ivan Komljanec, veroučitelj na c. kr. spodnji gimnaziji v Kočevji. Potrdilo visokočastito knezoškofjstvo v Ljubljani. — V predgovoru pravi g. pisatelj, da utegne spis zlasti služiti propovednikom, nadeja se pa tudi, da utegne to delo zanimati tudi svetno naše izobraženstvo. Knjižica se dobiva pri g. pisatelju in stane broširana 50 kr., trdo vezana s platnenim hrbtom pa 60 kr. Po pošti 5 kr. več.

Jana Amosa Komenskega „**Didaktika**“, prevel Jernej Ravnikar, nadučitelj, ki je izhajala kot priloga Učit. Tovarišu, se dobiva pri našem upravnistvu in v knjigotržnici g. A. Zagorjana v Ljubljani po 50 kr. iztis. Po pošti 5 kr. več.

„**Spomin pridnim učencem**“ ali nauk o lepem vedenji šolske mladine, se imenuje nova knjižica, katera je te dni izšla pri J. Blaznikovih naslednikih.

V knjižici bereš na III. strani poleg nauk o lepem vedenji šolske mladine, tudi primerne vsakdanje pobožnosti, namreč kratko jutranjo in večerno molitev, spovedne in obhajilne molitve, kratko počeščenje presv. Rešnjega Telesa, in kratke mašne molitvice, kakersne se lahko opravljajo pri poglavitnih delih sv. maše, ako se vmes moli sv. rožni venec ali pojó svete pesmi. To je kaj primerno za šolarske maše, kadar otroci glasno molijo rožni venec, pri poglavitnih delih pa prenehavajo. Po tacem spreminjanju pri molitvi se otroci in verni k paznosti ter pobožnosti le bolj vnamajo.

Poleg tega pa je v tej knjižici tudi „angelijska služba za mladenčce“ ali nauk, kako naj se k sveti maši streže.

Glavni namen tej knjižici je zabranjevati nedostojno, nespodobno ter poluijstljivo vedenje mladine, podpirati pa ter gojiti lepo pošteno in spodbudno vedenje v cerkvi, v šoli in zunaj šole. Vse to naj velja v čast božjo ter slavo Marijino.

Po svoji vsebini, po svoji vnanji obliki, pa tudi po svoji nizki ceni (7 pól v platnenem hrbtu vezano) **samo 10 kr.**, je torej knjižica vsega priporočila vredna. Gospodje katehetje, duhovni pastirji, učitelji, sezite urno po njej ter jo naklonite za darilo svoji mladini! — Dobiva se v J. Blaznikovi tiskarni v Ljubljani.

„**Pred stolom Tvoje milosti**“. Mašni napravi zložil Mihael Haydn (1737—1806). Za čveteroglasni moški zbor upravljal Ant. Foerster. V „Ceciliji“ nam je gosp. Foerster znani „Pred stolom“ za mešani zbor tako popravil, kakor to zahteva sedanja cerkvena glasba. V spomin stoletnice Haydnovega delovanja (Mihael je brat slovečega Jožefa) nam jo je g. skladatelj upravljal za moški zbor. Že zaradi lahke in priproste harmonizacije bode ustrezno raznim šolam in društvom, tudi takim zborom, ki so manj izvežbani; zlasti pa, ker to „mašo“ po mnogih krajih še vedno radi pojó. Nekateré točke „maše“ je g. skladatelj postavil nizko, ker se je hotel izogniti tonovim načinom z mnogimi predznamenji; temu bode pomagal vsakdo s tem, da intonuje sleherno točko (ravzen „Kredo“ pol tona više. Tisk je razločen in posebno je podložen tekst (slovenski in nemški) velik. Cena (20 kr.) dvanajst strani obsegajočega zvezka je gotovo nizka. Dobiva se pri gosp. skladatelju in v katoliški

knjigarni. Kdor potrebuje več iztisov, ker prepisovanje posameznih glasov se pač ne izplača pri tako nizki ceni partiture, iz katere pevec lahko poje, naj se obrne na g. skladatelja samega.

Slovensko-nemškega slovarja knezoškofa Antona Alojzija Wolfa devetl sešitek obseza besede od „najada“ do „ob“.

L i s t e k.

Nesloga — Slovonom podedovani greh.

Gospod urednik! Minil je nemirni predpustni čas, minile so tudi pustne šale in hvala Bogu, da so minile. Sedaj treba lotiti se resnega dela. Strani s praznimi dovtipi, strani s predpustnimi tiradami. Na delo!

Seveda glavna reč je in ostane pred pustom kakor v postu, pri zgradnji učit. konvikta kakor tudi pri izdajanju „Učit. koledarja“ denar in le denar. To smo vedeli že davno prej kot je zagledal v beli Ljubljani dne 31. prosinca t. l. beli dan drugi dopisic iz učiteljskih krogov. Ta dopisic preširno se raztezajoč v predalu političnega lista podaje — menda svest si gesla: nesloga — Slovonom podedovani greh, naravnost našim nasprotnikom orožje zoper nas. Sreča, da je bilo koncem predpustnega časa, ko se marsikaj zapiše na rovaš staremu princu — karnevalu.

Polemika ni lahek, ni hvaležen posel. Tudi smo že večkrat povedali, da polemika o učiteljskih razmerah ne sodi v političen list, a nekateri kažejo še vedno, da imajo poleg svojih glav tudi svoje glavne misli, sklepe in — dejanja. Previdno ni to, pametno ni in solidarno tudi ne.

Učiteljski konvinkt ostane naš vzor.

Kar je že prej oni dan trdil nekdo, seveda tudi pod okriljem spolzke politike, da namreč pristopimo z nabranim zneskom k vdovskemu društvu, reči moramo, da je to praktična misel praktičnega moža, pa tudi nič več. Namere društva in namere nameravanega konvikta so različne. In kar je in ostane pri snovanju konvikta najboljše, je po naših mislih njegova idealna stran. Ko zasije nam kranjskim učiteljem lepše solnce, zrasel bo tudi osnovni kapital, do tedaj pa „zrno do zrna . . .“. Glede na lastno bodočnost res ne smemo biti takšni pesemisti.

Prav po nepotrebnem se po tem zaleti g. dopisnik v „Učit. Tovariša“ in ponavlja potem stare trditve, o kateri že nikdo več ne dvomi, da so neresnične. Zakaj je bil mir v ti zadevi prošli dve leti? Zato, ker so v to poklicani faktorji čuvali, da se ni tu ne tam izrekla žaljiva beseda.

Kdo ne ve, da bi nam zadostoval jeden strokovni list; kdo ne ve, da bi nam zadostoval tudi samo jeden leposlovni list; saj — to moramo g. piscu povedati na uho — pravila leposlovja, hvala Bogu, do danes še ne poznajo narodno-napredne in ne narodno-konservativne smeri, kakor jo hoče on pritakniti pedagogičnemu glasilu. Kako je bilo mogoče spraviti v sklad vzgojeslovje in politične tendence, vedel bi nam najbrže razložiti zopet šegavi princ karneval.

„Lista životarita“, zdihuje g. dopisnik. To verjamemo prav radi in zato povemo tukaj gotov in zanesljiv lek: Vsakdo, ki prejme jeden ali drugi list na ogled, plačaj ga ali pa takoj vrni. Lahkomiselno liste prejemati in še lahkomišelneje plačevati, to se pravi podpirati svoj stan po istem kopitu, kakor je storil g. dopisnik v omenjenem dopisu.

Ta lek bi utegnil tudi „Pop. koledarja“ pomagati na noge. Poskusite!

„Kaj nam je tega lista treba?“ tako nekako praša dopisnik in se ogreva za „Popotnika“. Glede potrebe, sodijo naj č. gg. naročniki. Verjemite, če ga bo vsak prejemnik tudi plačal, ne bo hiral nobeden. Izbira si pa vsakdo sam. Pustimo mu lastno prepričanje, pustimo mu prosto voljo. Toliko le moram reči, da jako slabo pozna vzgoje-slovje, kdor išče v strokovnem listu sledu kakeršni koli politični stranki.